

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
corespondenții Birourilor de anunțuri:
în Viena: M. Dukas Nachl.
Max. Augenthaler & Emmerich Lesner.
Anton Schalk. Rudolf Mosse.
A. Oppolitz Nachf. Anton Oppelk.
În Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. În Ham-
burg: Waroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea. Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 216.

Brașov, Joi 30 Septembrie (12 Octombrie).

1899.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octombrie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinitorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 „
pe trei luni	3 „
pe o lună	1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an	franci, 40
pe șase luni	„ 20
pe trei luni	„ 10
pe o lună	„ 3,50

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Sinod în Blașiu.

Apelul, ce l'a făcut Archiepis-
copul și Metropolitul Dr. Victor Mi-
halyi către clerul archidiecesei de
Alba-Iulia și Făgăraș în circulara,
prin care convoca Sinodul archi-
diecesan pe ziua de 10 (22) Noem-
vrie 1899, ce am publicat-o în nu-
mărul penultim al fôiei noastre, este
în momentele critice de față de o
gravă importanță.

Acastă importanță deosebită a
ceștiunilor, ce așteaptă rezolvarea lor,
„în conțelegere cu clerul archidiece-
san“, se accentuează în deosebi și re-
pețit și în amintita circulară con-
vocatoare.

S'a fost ținut nu demult, când cu
discuțiunea relativă la afacerea aju-
torului de stat, care a luat o întor-
sătură atât de prejudiciabilă demni-
tății preoției și intereselor bisericeii,

că este neapărat de lipsă, ca clerul
insu-și să-și dea cuvântul său în această
penibilă atacere. De aceea, s'a ținut,
se impune convocarea unui Sinod
la toamnă.

Era însă lucru învederat, că
acest Sinod nu se va ocupa singur
numai cu ceștiunea ajutorului de stat,
ci va fi constrins a trage în cercul
discușiunilor și a sfătuirilor sale și
alte ceștiuni mult mai grave încă,
ce ating interesele de viață ale bi-
sericeii române unite, și între cari
cea mai de căpeteniă este așă aceea,
despre care circulara arhiepisco-
pescă ținut:

„Nu poate rămâne clerul nostru
„indiferent și fără a-și da cuvântul
„nici în ceștiunea autonomiei bise-
„ricei catolice din Ungaria, organi-
„sarea căreia chiar acum se pertrac-
„tează de către factorii competenți“.

Acăsta este tot ce ținut circu-
larea cu privire la ceștiunea autono-
miei, care agită atât de mult spiri-
tele în sinul Românilor uniți de doi
ani încôce, de când a fost pusă din
nou la ordinea ținut.

Mărturisim sincer, că am fost
surprinși de modul cum este pre-
sentată de către circulara arhiepisco-
pescă în rândurile mai sus citate
acăsta gravă ceștiune, care va ave
să formeze un obiect al desbaterilor
viitorului Sinod.

Cuvintele din circulară: „nu
poate rămâne clerul nostru indiferent“,
ar pute să aibă însemnătatea, că în
fața uneltirilor, ce s'au pus la cale
din partea catolicilor unguři în ce-
știunea autonomiei bisericeii cu scop
de a nimici independența bisericeii
române unite, nu poate rămâne ne-
păsător clerul acestei bisericeii, care
dator este în prima linie să apere
independența ei.

Dăr cuvintele ce urmază: „și
fără a-și da cuvântul în ceștiunea
autonomiei bisericeii catolice din Un-
garia“, ne înfățișează o acțiune, ce
se cere din partea clerului nostru

unit în afară de cercul restrins și
bine definit al independenței biseri-
ceii sale proprii și pe un teren străin,
pe care nu se poate pune nici-odată
fără a prejudeca pozițiunea de drept
cu totul deosebite a Metropoliei unite
de Alba-Iulia. Basându-se pe acest
drept clerul român unit nu poate re-
cunoșce nici-odată, că ar ave să-și
dea cuvântul în ceștiunea autonomiei
bisericeii catolice din Ungaria, care
nu-l privește și nu-l poate privi, de-
cât numai întru cât ar fi constrins
de a-se apăra contra unui amestec
neiertat în propriile afaceri autonome
ale bisericeii sale.

Din tenorul circularii s'ar pute
conchide, că organizarea autonomiei
catolice, „care se petracează chiar
acum de către factorii competenți“,
ar pute privi de-a dreptul și pe Ro-
mâni uniți. Acăsta însă nu este și
nu poate fi, pe câtă vreme ei nu vor
renunța la independența lor biseri-
cescă și nu vor admite de bună-
voia, ca autonomia lor proprie să
fiă secuestrată de catolicii unguři.

Accentuăm acestea fără a pre-
judeca unei viitoare lămuriri din
partea factorilor competenți ai bise-
riceii române unite. De întru cât
se arată nedumeririle noastre față
cu amintitul pasagiu din circulară,
pentru-că deja înainte cu 29 de ani,
când s'a tratat de primul congres
catolic unguresc și de primele în-
cercări de a nimici autonomia bise-
riceii române unite, a trebuit să luăm
o poziție serioasă față de o circu-
lară de pe atunci a antecesorului
Inalt Prea Sântiei Sale, reșosatul
Metropolit Vancea, în care se des-
fășuraseră nice vederi asupra sco-
pului „institutiunii de autonomie, seu
stat catolic regnicolar“, cari n'au
putut fi adoptate nici de clerul și
mai puțin încă de poporul bisericeii
române unite.

După cele ce s'au petrecut de
atunci, suntem în drept și suntem
și aplecați a crede, că Metropolitul

actual și cu sufraganii săi nu mai
impărtășesc vederile optimiste ale
circularii metropolitane din Maiu
1869.]

Am ținut însă să ne exprimăm
mirarea, că circulara de astăzi nu
se pronunță mai precis și în mod
liniștitor despre ceea-ce este dator
clerul a întreprinde pentru apărea
independenței bisericeii sale.

Poate că fôia bisericească din
Blașiu, care promite a-se ocupa cu
ceștiunea autonomiei, va contribui
la lămurirea situațiunii primejdiöse,
cu care va trebui să țină piept nu
numai clerul, ci în deosebi și po-
poporul întreg credincios, decă este
ca biserica să iese învingătoare din
lupta ce i-se impune.

O voce relativ la situația noastră politică.

Din Bănat, în Octombrie 1899.

II.

Unii au afirmat, că toastul contelui St.
Tisza este un eveniment de importanță
eminent politică, și răspunsul P. S. Sale a
episcopului N. Popea „un răspuns politic de
cea mai înaltă autoritate în punct de vedere
națională“ („Trib. Pop.“ No. 143) și „ade-
veratul reprezentant al întregii românimi“
 („Trib. Pop.“ No. 165).

Departee de a ne atinge fie cât de
puțin de însemnătatea, ce se atribue acestor
doi domni. Cu toate acestea trebuie să con-
statăm, că nici unul n'a avut mandat a vorbi
în numele națiunii sale.

Fiă-care din noi are dreptul nediscu-
tabil de a vorbi după plac asupra ori-cărei
ceștiuni politice, dăr cu restricțiunea, că
este numai părere subiectivă. Fără mandat
nimeni nu poate, și nici nu-i este permis a
vorbi în numele unui partid, cu atât mai
puțin în numele unui popor. De aceea nici
P. S. Sa d-l episcop Popea n'a putut vorbi
în numele tuturor Românilor, fiind-că n'a
fost autorizat la acăsta.

Aparițiunile amintite mai sus sunt ôre

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Eufemisme în limba română.

De

Nicolae Sulică.

(10) (Urmare).

V.

**Nume de botez și nume apela-
tive.** Alt teren bogat, unde vom ave oca-
siune să constatăm pornirea eufemistică a
poporului român, e nomenclatura indivi-
duală așa precum o aflăm în numele de
botez și în numele apelative peste tot. Ca-
surile acestea de eufemism în limba română
formază o clasă cu totul aparte, întru cât
tendința eufemistică de astă-dată nu-și are
izvorul în grôza seu tema religiôsă-evla-
viôsă față de spirite mai înalte, ci în ins-
tinctul, în imboldul natural al fîcărui de
a îmbrăca în colori cât mai favorabile și
mai de bun augur tot ceea-ce se referă la
neunoscutul viitor. În esența sa însă,
în ultima analiză, și imboldul acesta se poate
reduce la un fel de frică de neunoscut,
frica de misteriosul și enigmaticul viitor,

care de regulă învlesce în negura sa cele
mai mari fatalități. De aici apoi tendința
de a preveni cumva fatalele eventualități
ale viitorului prin anticipări eufemiste —
firesce de multe-ori din cele problematice —
în indicarea seu numirea nou născutului,
seu peste tot a celui însoțit de interesul și
dragostea binevoitoare a poporului.

Cele mai caracteristice exemple ni le
ofere în punctul acesta anticul popor al
Elinilor. Grecii cei vechi n'aveau nici nume
de familie, nici gentilic, cum era bunăoară
la Romani seu cum e în parte și la noi;
ei nu cunoscseau decât un singur nume, cel
individual, care ar corăspunde numelui nos-
tru de botez. Aceste numiri individuale
erau seu *ὀνόματα ἕδρα* (nume profane) seu
θεόπωνα (nume de ținut).

Cele din urmă erau parte nume de
deități — ceea ce se obișnuia mai ales la
Egipteni — ca d. e. Leto, Hermes, Arte-
mis etc., parte nume de eroi, parte — și
acestea furau majoritatea casurilor — nu-
miri compuse cu un nume de ținut seu cel
puțin derivate din nume de deități, precum
bunăoară *Theodoros* (darul lui Dumneșeu),
Diodoros (darul lui Joe), *Theodotos* (dărut

de Dumneșeu), *Heraikleitos* (gloria Herei),
Hercdotos (dărut de Hera), *Artemidoros* (darul
Artemidei), *Isidoros* (darul Isidei), *Apollo-
doros* (darul lui Apollo), *Diogenes* (născut din
Joe), *Diophantes* etc.

ὀνόματα ἕδρα erau seu simple, seu
compuse, și pornindu-se din principiul, că
numen să fiă totdeauna omen, se da pre-
ferință acelor numiri, cari erau de bun augur
pentru viitorul seu destinațiunea copilului.
Așa e d. e. *Aristides* (cel mai bun), *Aristo-
teles* (cel de bun sfârșit), *Aristophanes* (cel
de strălucită lumină), *Demosthenes* (tăria po-
porului) *Nikias* (învingătorul), *Isokrates*, *Eu-
kleides* (cel de bun renume), *Eusebios* (evla-
viosul), *Eustratios* (bun ostaș). *Eubulos* (bun
la stă).

È interesant să se știe în punctul acesta,
că sunt unii istorici, cari poate nu fără
drept cred, că pe *Nikias* (învingătorul) —
fiu al lui *Nikeratos* și eroul de tragic sfârșit
al nefericitei expedițiunii siciliene, una din
cele mai cumplite catastrofe ale anticității
— l'a recomandat Atenienilor numele seu
de bun augur (învingătorul) de o potrivă
ca și faptele sale.*

*) Cam de aceeași natură e și mania Evrei-

Ce e drept, se și întempla câte-odată,
ca numele să n'ajungă în contradicere cu
prestațiunile și viața de mai târziu a res-
pectivului, dăr nu arare-ori obvenia și ca-
sul, ca cel cu numele de bine prevestitor
să ajungă în cel mai flagrant și ridicol con-
trast cu apelativul seu bine sunător. Așa
d. e. ușor se putea întâmpla ca un *Krates*
(puternicul) să fie un slabănog și jumătate.

În legătură mai pot aminti — întru
cât aparițiunea acăsta își are analogia sa
și la poporul nostru, — că obvenia și casul, ca
numele individual să fiă mai târziu schimbat,
și acăsta din diferite cauze. Așa d. e. numele
original al lui *Plato* a fost *Aristocles*; mai
târziu însă marele filosof, precum ne spune
Diogenes Laertius, s'a ales cu porecla seu
supranumele de *Plato*, din pricina frunții
seu pieptului seu lat. *Theoprast*, cunoscu-
tul discipol al lui *Aristoteles*, asemenea s'a
numit la început *Tyrtamos*.

Acăsași tendința eufemistică se ob-
servă la tot pasul și la popoarele moderne

lor de așă de a-se numi după cele mai prețioase
minerale și metale, ca *Rubinstein*, *Silberstein* etc.,
decă cumva nu e numai grandomania și fanfaro-
nadă jidovăscă.

de așa gravitate în viața noastră politică, ca să putem părăsi fără scrupul ținuta noastră politică de până acum?!

Acosta se afirmă, și se dice că ar exista unele indicii, și că actualul șef al regimului, în acest punct, nu va merge pe calea bătută de predecesori („Trib. Pop.“ Nr. 157).

Indiciile însă nu se spun mai de aproape, câte... fiindcă e și cam greu a-le pute spune!

Pe baza acestor indicii nedeterminate mai de aproape se susține, că nu există un moment mai serios pentru continuarea politicii urmate din anul 1881, și acesta pe câtă vreme nu șcim, decât d-l Szell va urma ori nu la alegeri aceeași atitudine ca predecesorii săi („Trib. Pop.“ No. 167).

Așa-dăr, fiindcă noi nu șcim ce voesce și ce va face d-l Szell, trebuie să părăsim atitudinea noastră de până acum?

De regulă se țice, că până când situația nu e lămurită, nu este nici un motiv a schimba ținuta unui partid, unui popor. Și acum ni-se dă sfatul, tocmai fiindcă viitorul este nesigur, să luăm altă direcțiune politică.

Dela anul 1881 până la 1887, noi Români bânățeni și ungurenți dór am luat parte activă la alegeri și la legislațiune, și care e rezultatul?

N'a declarat óre Coloman Tisza, că el nu voesce să aibă pe Români în parlament, și n'a succés óre în anul 1887 a restringe pe Români la un singur mandat?

Și, fiindcă se pare unora, că regimul și partidele maghiare ar regreta pasivitatea noastră, dăr tot-odată ar reduce ținuta noastră la cause, cari ar fi primejdióse statului, de aceea Români din Transilvania să între în parlament, ca să dovedescă ast-fel, că imputările sunt nefundate („Trib. Pop.“ Nr. 157).

Cert e, că regimului nu'i pôte fi indiferentă pasivitatea Românilor, căci decât peste trei milioane de locuitori ai unei țări nu voesce să ia parte la legislațiune, apoi sigur statul nu este în stare tocmai sănă-țică (1883—1866).

Decă regimului nu'i convine pasivitatea noastră, apoi datorința lui este a delă-tura cauzelor, cari au produs această ținută a Românilor, pentru că regimul și partidele maghiare au impus Românilor pasivitatea și nu acestia și-au ales-o de bună voia.

Sfatul însă, ca Români la alegerile viitoare să ia parte, mai că are scopul, o repet, a desbina pe Români. Acest fapt nu pôte fi regretat din destul, nu pôte fi re-probat destul de energic, căci ori-care des-binare ne-ar slăbi și ar îngreua și mai mult situația noastră politică, care și așa e destul de grea.

Noi luptăm pentru existența noastră, ca Români, și pentru acele condiții, cari ne

asigură această existență și nu pentru câte-va mandate, cari pôte ni-s'ar da acum ca din grațiă.

Voim însă să ducem lupta acesta la bun sfârșit, de aceea trebuie să fim strîns uniți, căci numai așa suntem tari.

Pasivitatea, executată strict, este armă puternică în mâna unui popor unit și care nu se lasă a fi amăgit de frase góle, cum le-a folosit contele Tisza în discursul sêv.

Decă suntem uniți, vom avé destulă putere a ne apăra dreptul, și nu avem trebuință de ajutor străin, și eu cred, că așa ceva nici nu așteptă nimenea dintre Români.

N'avem să ne amestecăm în afacerile interne al nimênui; acesta însă nu însem-nază, ca Români din regat să nu urmă-rască cu interesare lupta noastră pentru existență. Pentru-că lor de sigur nu le pôte fi indiferent, decât 3 milioane de conaționali, cari se află la hotarele regatului, vor fi desnaționalizați ori nu.

Eu am convingerea, că în viața noastră politică nu s'a întâmplat nimic, ce ar puté motiva o schimbare a ținutei noastre politice de până acuma.

Fără indoială, că n'am decretat pasivitatea pentru veciă, dăr până când cauzele, cari ni-au impus pasivitatea, nu sunt în-lăturate, n'o putem părăsi.

Indemnul la acesta însă are să ni'l dea regimul însu-și, și atunci, fără indoială, ne vom da toate silințele, ca să chibzuim serios asupra stării normale.

Atunci, dăr abia atunci, va sosi timpul să ne sfătuim cum să alegem persoanele, care să reprezente națiunea română. Êr până atunci, cred eu, că trebuie să ținem strîns la pasivitatea de până aci.

G. S. C.

Congresul orientaliștilor.

Luni în secțiua a XI-a a congresului, Grecia și Orientul, Gr. Tocilescu a ținut un fôrte aplaudat discurs vorbind despre cercetările sale asupra Topografiei antice a Daciei, er Moiser asupra săpăturilor dela Axiopolis.

Êr cu ocaziunea depunerii corónei la columna lui Traian, Români au pre-dat primarului orașului Roma un fôrte frumos pergament. Acest pergament în mod artistic lucrat are în frunte istorica lupóică, care e arma Romei, apoi dedesupt armele Italiei și ale României împreunate.

Êtă textul cuprins în acest pergament: „Anul 1899 luna Octomvre 12. Cu autorizațiunea autorităților competente, noi subscrișii depunem la baza colónei lui Traian, fondatorul națiunei române în Dacia, o corónă de bronz modelată de sculptorul Ettore Cadorin și turnată la școala de arte din Bucuresci. Acest omagiu din partea națiunei române, rugăm pe

ilustrul primar al Romei să se conserve în perpetuu ca semn de legământ al națiunei noastre cu glorioasa rasă latină și cu sora noastră mai mare Italia și să se conserve acest document în arhivele dela Capitoliu. O copie se va depune la arhivele Atenului din Bucuresci și alta la biblioteca Urechia din Galați“.

Urmézá apoi semnăturile congresiștilor români și numele tuturor persónelor, ce au subscris pentru facerea corónei.

Discursul, pe care l'a pronunțat erl ministrul de instrucțiua Baccelli la cere-monia depunerii corónei pe columna lui Traian, va fi tradus și în limba română și distribuit asistențelor.

„Universul“ din Bucuresci publică în numărul sêu de Luni următoarele amănunte dela Congresul orientaliștilor din Roma:

Diarul „Popolo Romano“, vorbind de comunicațiua făcută la congres de profesorul români Tocilescu, în privința descoperirilor arheologice dela Adam Klisi, spune, că între cei prezenți la congres s'a iscat dorința viuă d'a visita ruinele aduse la lumină cu atâta artă și știința de d-l Tocilescu. Prin urmare, totul face să se credă, că al XII-lea congres orientalist, din anul 1902, se va ține în Bucuresci, în acea Româniă, atât de afecționată vechei sale mame Roma.

Diminéta congresiștii, după ce au sosit la Tivoli, s'au dus la primăria, unde primarul li-a urat bună-venire. A răspuns De Gubernatis, președinte efectiv al congresului, mulțumind primarului pentru buna primire făcută de către populațiua Tivolului învetașilor din lumea întrăgă.

La améđi, congresiștii sunt reuniți la banchet în restaurantele Sirena și vila Gregoriana. Dela restaurantul Sirena se ved renunțele cascade din localitate, er mai încóce templul zeiței Venera. Posițiunea Tivolului e cu adevărat încântătoare — este una dintre cele mai frumoșe posițiuni din împrejurimile Romei. La 6 óre s'era congresiștii s'au întors la Roma. Congresul pómte a începe din Bucuresci a telegrafat d-lui de Gubernatis, președintele congresului, rugându-l să protesteze dimpreună cu Urechia și cu reprezentanții albanesi din congres, în fața lumii savante contra opririi singurii școle albanese din Goritza, de către Turcia.

Êtă, după „Drapelul“, discursul d-lui V. A. Urechia reprezentantului României, ce l'a rostit drept felicitare pentru Roma:

Escelenti, Domnilor! Decă așa fi din vre o academiă silencióasă, nu un discurs așa avea de a rosti aci, în această sedință solemnă. V'ăși dice numai o singură vorbă: Roma (aplause mari.)

Așa e, domnii mei, că așa fi eloquent?

Prezența d-vóstră la Roma, mai număróasă decât la ori-care alt congres de Orientaliști probéza acesta. Cât pentru noi, delegați guvernului român și atâți reprezentanți ai întregii națiuni românesce, acest nume „Roma“ e mai truit, decât eloquent: e sublim! E sublim, pentru că e numele mamei noastre adorate. (Aplause număróse.)

Sunt acum 40 de ani, eu isbutii, sub ministrul regretatului meu amic și magistru M. Kogălniceanu, să trimită guvernul român un prim rând de studenți, ca să urmeze cursurile universitare la Turin. I-am pus atunci sub patronajul celui mai mare bărbat al Italiei moderne, — l'ați numit: Cavour! Noi seriam marelui om: „Faceți, Escelenti, din tinerii noștri români mai mult decât nise învățați, faceți din ei nise mari latini, demni descendenți ai Romei, mama națiunei lor“.

Si marele Cavour binevoi să ne răspundă:

„Voi Români ați fost în timp de secolii bulevardul celor două imperii române și mai apoi al întregii Europe, contra invasiunilor barbare. Italia, — mama, patria vóstră, — a luptat, la rândul ei, pentru Români în Crimeea. Ea va consolida opera sa, deschidându-și școalele pentru junele vóstre generațiuni. Noi îi vom învăța să iubescă Italia și mai curénd ori mai târziu, la Roma ne vor urma...“

De atunci mai mulți din acei tineri au urmat, ca devotați obscuri oșteni, pe cei cari luptau pentru independența și unitatea Italiei. De atunci și noi, cari nu sun-

tem oșteni, — am urmat la Roma pe toți bărbaiții vóstri ilustrii, cari ne au imbiat a veni aci. (Aplause.)

Și de astă-dată asemenea ne-am grăbit, guvern al României, Academiă, Ateneu, ómeni de știință și de litere, societate de cultură macedo-română, Ligă, să răspundem la apelul binevoitor al scumpului și ilustrului De Gubernatis. Decă am aderat în așa de mare număr la Congres, vă mărturisesc totuși cu francheță, că nu am făcut acesta pentru-că am fi convingși, că putem să aducem un concurs real de lucrare, voué domnilor, cari sunteți ilustrațiunea necontestabilă a acestei savante reuniuni; voué domnilor, cari sunteți apostolii evoluțiunei științifice, ce este scopul congresului; suntem noi aci în mare număr, pentru-că, o repet, congresul se ține la Roma, pentru-că ne-ați imbiat la o adunare de ómeni, cari prin lucrările lor învață lumea respectul datorit ori-cărei limbi omenesce. Dăr domnii mei, voi faceți operă de adevărați pacificatori ai omenirii, deși lucrați ca ómeni de știință. (Aplause.)

De aceea am venit noi Români aci, pentru-că aci e Roma „mama noastră“. Suntem aci, pentru-ca să aplaudăm la lucrările d-vóstre, cari vor ajuta mai bine decât ori-ce alte congrese de pace, la înfrățirea și bine-lăcătórea pacificare a popórelor; suntem aci pentru a uni vocea noastră cu a vóstră și a aclama cetatea eternă prin un Vivat Roma! Vivat Italia! Vivat M. S. Regele, marele Patron al Congresului nostru! Vivat ministrul Baccelli, care ne președizează și guvernul din care face parte atât de ilustrați! (prelungite aplause.)

Noul budget.

Foile unguresce, chiar și unele guvernamentale, întâmpină cu rēcélă cifrele ministrului unguresc de finanțe din esposeul cetit în ședința de Luni a camerei.

Ministrul de finanțe — dice de pildă „Bud. Hirrap“ — n'a causat mare bucuriă țerii cu budgetul sêu de miliarde; căci de ar văpsi el chiar în colorile roșu-alb-verde noușle bancnote de coróne, totuși e lucru trist a stóree de pe contribuabili Ungariei atâtea milioane. Cel ce le încasséză se simte bine, căci are bani mulți; se pôte chiar lăuda, că are mai mult, decât i-ar trebui, și tractéză pe ascultătorii săi guvernamentali cu escedente... Ni-ar servi spre bucuriă, decât am puté dice, că din prisos se dá acolo unde trebuie. Prisosul întreg este înghițit de cheltuelile estra ordinare, nu e vorba așa-dăr de venite, ci de creșterea statornică a sarcinelor. Mai departe vedem, că deși statul are bani mulți — cel puțin pe hârtiă — totuși lucrările publice sunt imputinate sêu sistate... De unde se nasce escedentul? De sigur, că nu cade din senin, ca mana creșcă. Acest escedent îl fac organele ministrului de finanțe. Și-l fac cum pot: prin arunceri de dări, prin esecuții, pe cai directe și indirecte. Dăr escedentul nu e făcut, ca să fiá redat de unde se ia, — ci se gântese pentru viitor, ca să aibă de unde cheltui, decât administrațiua va fi reformată, etc.

„Alkotmany“ serie: Decă venitul e mai mare decum are lipsă statul, să micșorăm dările mai apăsătoare. Dăr la noi se fac tóte de-a 'ndósele; când în țără domnesc raporturile cele mai triste, când sunt la ordinea țilei îngroparea în datorii, emigrarea, stagnarea agriculturii, proletarismul industrial și crisa comercială, statul urocă cheltuelile, risipește banii, sporesce încassările și le botéză: reforma dărilor. Majorității parlamentare i place acesta, căci ea n'are habar, decât se cheltuesce mai mult. Risipa a fost tot-déuna populară în Ungaria. Socotit în coróne, budgetul nostru trece peste miliard. Mare succés! Ei, dăr datoriile noastre trec peste 4426 milioane coróne: așa-dăr suntem avuți! Plătim procente 294,394.000 coróne. Afară de acesta plătim procente după datoriile orașelor și comunelor, trenurilor vicinale ș. a. Pentru matriculele civile plătim în 1900 nu mai puțin ca 1,184,521 fl. În 5 ani am plătit pentru acest lux 5,715,718 fl. Și în tóte stăm așa.

În fine „Alkotmany“ esclamá: Și pe acest om (Lukacs) fals îl laudă liberalii da sincer și real, pe când întreg esposeul lui este o curată falsificare.

în darea numelui de botez, și mai ales la poporul nostru, unde încă s'ar puté face distincțiunea între nume profane de botez și nume de sfinți.

Nou născutul e numit sêu după v'run mare sfânt al bisericeii, mai ales la poporul de rând, ca Nicolae, Ioan, Maria, Petru, Vasilie etc., sêu după v'run însemnat personagi istoric, mai ales la clasa cultă, ca Dragos, Mircea, Traian, Aurel sêu și Alecsandru, care de altmintrelea e un nume predilect și la poporul de rând, tocmai în urma nespusei admirațiuni față de eroul Macedonean.

Mai mult ne intereséză însă pe noi dintre numele profane de botez acele apelative de-a dreptul create sêu anume aplicate de poporul român, cari pornind din cea mai pronunțată tendință eufemistică, pórta în sine tot-déuna și un potențat timbru de dragoste și desmierdare. Êtă câte-va exemple de numiri specifice, împrumutate mai ales din regnul botanic, în special din girgașul dicționar al florilor, precum și din terminologia zoologică a drăgălașelor păsărele: Bujor, Bujorel, Garófa, Garofina, Garofița, Vióra, Viorica, Viorel:

El cel mai drag! El a venit
Dintr'un afund de rêsărit,
Un prinț trumos și tinerel,
Și fata s'a 'ndrăgit de el
Că e dóră tocmai Viorel

I-a fost merit!
(Coșbuc, „Nunta Zamferei“.)

apoi: Mărgărinta; Păuna, Păun, Păunaș Păunel; Florea, Florin, Flórea, Florica etc. Tot în categoria acesta cade și Zamfir și Zamfira, în cari poporul simte substantivul „fir“, prefăcându-le prin prescurtare de fapt în: Fîru, Fîra, Fîrică, Fîruca:

Și-atunci de preste larg pridvor,
Din dalb iatac de fúșor
Eși Zamfira 'n mers istet,
Frumóasă ca un gând rêslet,
Cu trupu 'nalt, cu pèrul creț
Cu pas ușor.

(Coșbuc, ibid.)

Tot de caracter eufemistic desmierdător mai sunt și următoarele nume poporale de botez: Domnița, Domnica, Crăciun, Crăciunel, Crăciunaș, apoi Sorin, în care porului îi sună numele sfântului sóre etc.

(Va urma.)

Nu mai spicui prin celelalte foi ungurești. Și din aprepriarile acestor două diare se poate vedea îndeajuns, cu cât pesimism și neîncredere este întâmpinat espoul ministrului de finanțe ungurese asupra bugetului pe 1900, care este o încercare de-a arunca nisip în ochii publicului.

„Înțelegere maghiaro-română.”

Nu-i de glumă cu „frățietatea”. Până și la congresul orientaliștilor din Roma au fost trimiși agenții maghiarismului, ca să propage ideia înțelegerii între Maghiari și Români. Firesce, că faimosul Ovary, care agitază de multă vreme în câte-va foi italiene, care de regulă își primesc informațiunile din Ungaria dela biuroul de corespondențe al guvernului din Budapesta, pentru a combate părerile, ce s'au lătit despre procederea despotică a Maghiarilor față de Români,—acest Ovary lasă acum să fie interviuat de către un redactor al diarului „L'Italia”, care se dă de filoromân și filomaghiar tot de-odată. Ovary soie să spună multe redactorului italian, care se pare a fi un tînăr cu forțe puține experiențe și cu și mai puțină cunoștință a stării reale din Transilvania și Ungaria; soie să-i spună minuni despre dezvoltarea și progresul imens cultural și economic ce l'ar fi făcut Români în aceste țări dela restabilirea constituției ungurești încoace. I-a vorbit și i-a istorisit Ovary și despre mișcarea literară din Ardeal, care are date și isvóre forțe vechi, că aici s'a tipărit cea dintâi carte românească, că aici a fost cea dintâi tipografia românească, că pe timpul lui Rakoczy s'a introdus liturgia română în locul celei slave etc. Tot lucruri, care mai întâi s'au petrecut în Ardeal, care era țără independentă; al doilea s'au petrecut pe calea desvătării firesc a naționalismului în sinul nostru și fără ca Maghiarii să aibă parte, necum să fie ei contrarii acestei mișcări, fiind în vigóre legea care interzicea Românilor să meargă la școală.

Nu vom face însă aici critica lui Ovary, ci notăm numai, că redactorul italian, despre care e vorba, mult impresionat de împărțirile false și tendințioase făcute ale lui Ovary, a alergat în biuroul redacțiunii foiei „L'Italia”, și a scris în această foie următoarea notiță forțe caracteristică în felul ei:

„Decă noi urmărim cu ochi iubitori sora noastră România, care e o însemnată stațiune a civilizației latine în Balcani, nu putem nega pe de altă parte recunoștința noastră față de Maghiari, care ni-au fost frați de arme în războiul nostru pentru independență, nu putem desconsidera eroica legiune maghiară, care a urmat lui Garibaldi. Suntem asigurați, că numai o apropiere între Români și Maghiari poate fi în favorul culturii apusane contra potopului slav. Deputații unguri la congresul orientaliștilor, dăr mai ales Leopold Ovary, acest vechiu luptător al războiului italian, lucră în direcțiunea acosta. Șeful delegațiilor români, ilustrul senator Urechia, se pare aplicat pentru începerea unor relațiuni de prietenie, declarând, că deoa al 13-lea congres al orientaliștilor ar fi invitat la Budapesta, toți delegații români s'ar grăbi acolo. Noi semnalăm acosta veste ca o bună prevestire, căci uniunea între bărbații de știință și de arte premerge de obicei uniunii popórelor.”

Înțelegem forțe bine, că Italienii țin seamă de concursul ce li-l'a dat în mișcarea lor de independență legiunea ungurească în vremile când Maghiarii agitau cu Italienii în contra Austriei; dăr acosta împrejurare nu poate întru nimic prejudeca unui drept de aprepriarilor din partea lor a adevăratei stări politice, în care se află Români din Ungaria, dată fiind și simpatia, cu care Italienii mărturisesc a urmări dezvoltarea națiunii sore din Orient. C-ei dela diarul „L'Italia” ar trebui deci să se informeze bine și esact asupra situațiunii Românilor de aici, și numai după aceea să-i dea părerile cu privire la nisunțele și stăruințele renegaților de talia lui Ovary, Vambery etc. Atunci de sigur n'ar admite, că delegații unguri dela congresul orientaliștilor, ér în deosebire că Ovary lucră cu sinceritate și cu serioșitate pentru stabilirea unei bune înțelegeri între Români și Maghiari.

In ce privesce pe d-l Urechia și preținsa sa declarațiã, credem, că „Magyarorszag” e mult mai bine informat, decăt „L'Italia” când constată, că după cum a fost asigurat din partea cea mai competentă, guvernul maghiar nu soie nimic despre o asemenea declarațiune a d-lui Urechia.

SCRIRILE DILEI.

— 26 Septemvre v.

Regele și Regina României au plecat luni s'era dela München spre a-se re-întorce în România. Astăzi Miercuri au sosit la orele 7 dimineața la Predeal mergând la Sinaia, unde au luat reședința pe câte-va zile.

Căsătoria v'eduvei archiducese Stefania se pare a fi de astă dată o soire pozitivă. Se dice, că mirele v'eduvei mostenitoare de tron va fi contele Elmer Lonyay, și că Majestatea Sa monarchul și-ar fi dat deja învoirea la căsătoria.

Congregația comitatului Brașov pentru seconul de t'omnă e convocată pe ziua de 14 Octomvre n. la 9 ore a. m. în sala magistratului orașenesc din loc.

Scumpirea banilor. Ca tot-d'una când se pregătesc lucruri mari, așa și acum cu războiul ce e în isbucnire între Anglia și Transvaal, acesta își are efectele sale mai întâi asupra piețelor de ban. Banca englezăscă din Londra, cea mai ief-tină bancă, a urcat discontul la 4½, ceea ce acolo nu s'a pomenit de vre-o 30 de ani. Pe urma ei s'au luat alte bănci mari, din Berlin, Viena, München, Bruxella etc. Banca austro-ungară din Pesta a urcat discontul cu 1 percent întreg. Așa-d'ér, de aci încolo la escontarea cambiilor, hărțiiilor de valóre, banca va socoti 6%; pentru împrumuturi date pe hărții de valóre ale statului și pe scrisuri de z'alog ale băncei va lua 6½%; ér pentru împrumuturi pe alt soi de hărții de valóre 7%. Ér băncile, care se împrumută dela această bancă, vor da banii și mai scump.

Cuceririle telefonului. La 1 Ianuarie 1900 împ'eralul Wilhelm și președintele Loubet se vor saluta reciproc prin telefon de anul nou. Se fac mari stăruințe, atât din parte franceză, cât și germană, ca pe 1 Ianuarie 1900 să fie gata instalarea telefonului între Paris și Berlin. Instalația acestei linii telefonice costă o jumătate milion m'arci. În Paris se plănuesce tot-odată un telefon între Paris-Milano-Roma. Liniile Berlin-Coppenhaga, Berlin-Amsterdam, Berlin-Viena și Berlin-Budapesta au deja telefon. Ați mâne, decă telefonul va merge tot așa în cucerire, telegraful va ajunge o vechitură și se va espune numai prin musee.

Fundațiuni. Sunt numai câte-va zile, de când am publicat scirea, că locuitorul Mihail Butean și soția sa Floriana n. Jucan, mari proprietari în comuna Ciomacoz din comitatul Sătmăruului, au înființat mai multe fundațiuni frumoșe, în sună totală de vre-o 9000 fl. cu scopuri parte evlavioșe, parte culturale. Aceiași generoși Români, după cum aflăm dintr'o corespondență publicată în „Tribuna” din partea d-lui protopop Lazar Iernea, au întemeiat încă câte-va fundațiuni. Între acestea se află o fundațiune de 1000 fl. pe s'ema s'eraclor comunei Ciomacoz fără deosebire de confesiune; 200 fl. pentru biserica română din loc, 200 fl. pe s'ema s'eraclor din comuna vecină Bere, 200 fl. pe s'ema d-lui protopop și paroch local Lazar Iernea. Bunii întemeiatori, nu soim la al cui îndemn, au aflat de cuviință să întemeieze și o fundațiune de 200 fl. pe s'ema bisericeii romano-catolice din comuna lor, măcarcă clerul romano-catolic ungureș se manifestă tocmă ați ca cel mai înverșunat dușman al Românilor și nu mai era lipsă de-a fi susținut cu fundațiuni românesce, căci au ei fonduri destul de mari. Au mai înființat o fundațiune de 200 fl. pentru biserica reformată, măcar că și această biserică se bucură de favoruri excepționale din partea guvernului, primind subvenții bogate

dela stat, care bisericelor noastre nu le dă nimic. În fine n'au rămas uitați nici Jidani din Ciomacoz, căci amintiri binefăcătoare au înființat și pentru ajutorarea orfanilor israeliți o fundațiune de 200 fl., ér notarului comunal — Răcz Sándor încă i-au testat 200 fl.! Cine va fi povățuit ore pe generoșii fundatori să fie cu așa mână largă chiar și față cu adversarii noștri?

Teatrul național din București s'a deschis cu piesa *Femeia* (Domnița Ruxandra) a d-lui Hașdeu. În trei-șeci de ani de când a fost reprezentată pentru prima dată acosta operă a eminentului savant, care onorază litera române, n'a pierdut nimic din frumșele ei literare. *Femeia* nu este propriu z'is o operă dramatică, ci o frumoșă poemă în prosă. Caracterul Ruxandrei este o întrupare a iubirii de patriă în inima unei femei nobile, care se jertfesc pentru țără. Peripețiile acestei jertfir de sine sunt descrise într'o limbă admirabilă, într'un stil plin de imagini frumoșe și mărețe, dice „Timpul”. Publicul a rămas sub farmecul acestor bogății literare și a aplaudat pe b'etrânul autor cu frenesie. Duminecă după amiază s'a jucat *Fântâna Blanduziei*; acest cap de operă al literaturii noastre dramatice s'a reprezentat cât se poate de bine. D-na Romanescu în rolul Gatei și d. Nottara în Horațiu au jucat cu măestria lor obicinuită. Duminecă s'era s'au dat *Năpasta* și *De ale Carnavalului* de d-l Carageale.

Monumentul Pake în București. Duminecă, în asistența unei mari afuente, s'a făcut desv'elirea statuei ridicată fostului primar al Bucureștilor Em. Protopopescu-Pake. După serviciul divin, oficiat de prea sf. arhieru Nifon, vicarul Sf. Metropolii, d-l N. Filipescu, în calitate de președinte al comitetului, a rostit o alocuțiune și a încredințat monumentul îngrijirilor administrațiunii comunale. În acel moment s'a desv'elit statua, care a produs o escelentă impresiune. D-l Paul Arion, prim ajutor de primar, a răspuns luând în primire acest monument, ca omagiu adus unui om, care s'a sacrificat pentru interesele comunei și pentru binele public. Au vorbit apoi succesiv: d-l P. Gârboviceanu, din partea comitetului și profesorilor „Societății pentru învățătura poporului român”; d-l Pretorian, din partea corpului didactic al școlei de comerț; d-l P. Ionescu, din partea școlei profesionale de fete protopop Tudor; d-l St. G. Carpen, președintele „Societății 24 Ianuarie”; prea sf. arhieru Calist Ialomiteșcu, ca președinte al societății clericale „Ajutorul”; apoi s'a c'etit o odă din partea societății „Peșul și v'êrful cu dor”. În fine s'a cântat imnul ocașional, a cărui musică, compusă de d-l Wachman, a făcut cel mai mare efect.

Mijlocirea angajării de muncitori agricoli. Ministrul ungureș de agricultură a luerat un proiect de lege, în înțelesul căruia să se organizeze mijlocirea angajării muncitorilor agricoli pentru întreaga țără. Acest proiect a fost trimis spre opinare tuturor reuniunilor agricole. După sosirea răspunsurilor, acest proiect se va prelucra în mod corespunzător și, încât va fi posibil, încă în decursul acestei t'omne se va așterne parlamentului. Afară de acest proiect, numitul ministru mai are 2 proiecte de lege: unul care va avé să reguleze cesțiunile de drept ale întreprindătorilor de îmblătit, și altul al muncitorilor ajutători în economiă.

Archivă arsă. O telegramă din Galați anunță, că luni dimineața pe la orele 4 s'a aprins archiva tribunalului secția I din acel oraș și au ars dosarele pe cei din urmă patru ani. Nu s'a putut salva nimic din arcaș camera. Focul a fost pus, căci dulapurile și mesele s'au găsit unse cu gaz. Pe jos s'au găsit carpe imbibate cu gaz, atât în archivă cât și în camerile vecine, unde focul s'a întins, localisându-se la timp.

Literatură.

Almanachul Înv'etătorului Român pe anul școl. 1899—1900 Anul II, întocmit de Iosif Velcian inv'etător în

Recița-montană. Acesta lmanach, tipărit la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, are un esterior simpatic, hărții fină și e legat în păreți tari și frumoși de pânză. Cuprinsul este bine întocmit mai ales pentru trebuințele școlice ale învățătorilor. În partea întâi conține c'alendar și notițe din tipic, afaceri de postă și telegraf, competențe de timbre și taxe etc. Urm'ază un estras din șematismul întregi bisericei române de ambele confesii și o indicațiune a reuniunilor noastre învățătorești.

În partea literară: Odă la desv'elirea bustului lui Văcărescu, de Al. Muntean al lui Vasile; Dr. Daniil P. Barcianu (biografie și în fruntea almanachului portret); Sentințe pedagogice; Ioan Pop Reteganul (portret și biografă) de F. Cătană; Factori primordiali în educațiunea și cultura națională, de Ios. Velcean; Cugetări, de I. Scurtu; Dascălii ei, de preotul Al. Muntean al lui Vasile; Școala lui Lazăr (din revista „100 de ani” de L. Caragiale); Maxime, de P. Cipou inv'etător; Plugușorul anului (poesiă) după C. Teodoru; Dragi p'ascunsul (poesiă) de A. Ungurian inv'et. etc. Urm'ază în fine mai multe instrucțiuni privitoare la școle și învățători, luate din conclusele congresului național bisericesc din 1878; mai multe pagini libere pentru notițe și apoi anunțuri.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 10 Octomvre. În ședința de ați a camerei deputatul Thaly a atacat în mod violent guvernul în afacerea Hentzi. Despre Hentzi și luptătorii săi s'a esprimat în mod necuviincios. Președintele l'a provocat la ordine și era p'aci să se întemple un scandal. Discușiunea asupra afacerii Hentzi se continuă și mâne.

Viena, 10 Octomvre. Foia oficială „Wiener Zeitung” publică un autograf împ'ărătesc, prin care se include a 15-a sesiune a „Reichsrath”-ului.

Niș, 10 Octomvre. Skupștina a votat ați cu unanimitate adresa de răspuns la mesagiul tronului. Deputatul Alexa Popovici espun'end adev'eratele cauze ale atentatului contra lui Milan și ale complotului dice, că aceste se reduc la agitațiunile pressei rusesce și s'erbesci din Ungaria. Acosta din urmă, z'ise, nu-și bate capul cu libertatea sa proprie și se sparie de cel mai mic sgomot al pintenului maghiar. Georgevici acustă de asemenea pe S'erbii din Ungaria invinuindu-i, că se amestecă în afacerile interioare ale Serbiei.

Paris, 10 Octomvre. Guvernul transvaalian n'a primit încă răspuns dela Englitera.

Londra, 10 Octomvre. Generalul Buller cu statul său major va pleca în 14 l. c. spre Africa-sudică. În Durban au sosit 5 corăbii cu soldați.

Colonia 10 Octomvre. „Gazeta de Colonia” primesce din Johannesburg scirea, că acolo amenință isbucnirea războiului civil. Circulația a încetat. Aprópe toți străinii au p'ărăsit orașul.

DIVERSE.

Fetele americane. Renumitul scriitor engles Rudyard Kipling are părerii nefavorabile despre fetele americane. El spune, că se bucură de preă mare libertate în familiă și în societate. Cu părinții lor vorbesc în mod obraznic, ba sunt de e frivolitate uimitóre în conservația chiar și cu bărbații, care ar puté să le fie bunic după v'êrstă. Este aprópe un obicei, că deoa într'o casă cu fată într'un ópe bărbătesc, tatăl iese peste cinci minute, ér după alte cinci minute dispare și mama. Americanele tinere sunt flecăróse, rid fără nici o caustă, și totdeuna înșală și m'ăgesc prin flecurile lor pe un bărbat sc'ajos, care se întemple să-și caute o soțiã.

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Teoria dramei., cu un tratat introductiv despre frumos și artă, de *Dr. Iosif Blaga*, profesor în Brașov. E singura scriere românească în această materie și de mare interes pentru toți cei ce se interesează de literatura dramatică și peste tot de teatru. Prețul 1 fl. 80 cr. (+ 10 cr. porto.)

„Tera noastră”. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-și și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros aprepriată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nenumul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumoasă și curată. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Ioaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau Pribeaagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasilin Ranta Buticescu*. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicități în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, câtra diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocaziuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„Juvenilia” este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poezie, scrise de *Sextil Pușcariu*. Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poezii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.)

„Preotul ca ministru al sacramentului penitenței”, tractat teoretic, practic, prelucrat de *Arghirobarbu*, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul *Arghirobarbu* e cunoscut în literatura noastră ca autorul multor scrieri de valoare, n'ai ales bisericesci, între cari este a se număra și scrierea de față, care cuprinde un studiu aprofundat și denotă o bogată erudițiune teologică din partea autorului. Prețul unui exemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. (plus 10 cr. porto.)

„Amicul bun”, colecțiune de lecturi solidătore de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scăpării din închisore) tradusă de actualul preposit capitalar *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de *Ioan Cluciu* profesor în București. Această scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasilie Moldovan*. fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa”, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut'o d-nul colonel c. s. c. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul

din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui *Azentie Severu*, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată **„Răspuns la cartea neagră”**, cu un bogat adaus despre *arderea Aiudului*, se mai pot căpăta esemplare cu prețurile 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazului”, tradițiunii, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu”, schițe biografice de *Ioan Popca*. Broșura această, atât de bine scrisă. presență și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Vivia, sau Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni”, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Această interesantă narațiune privește evenimentele din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de *Ioan Socaciu*, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei” și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii poliție. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de *I. C. Panțu*, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte ori și cine să învețe contabilitatea, adevăta ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială”, de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive, scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuuri cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de *I. C. Panțu*. Arată calcularea intereselor pe an, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Octomvre 1899.

Benta ung. de aur 4%	115.20
Benta de corone ung. 4%	93.90
Impr. câil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. câil. fer. ung. în argint 4 1/2%	98.75
Impr. câil. fer. ung. de est. I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	161.25
Lezuri pentru ven. Tesi și Saghedin	137.50
Benta de argint austr.	98.20
Benta de hârtie austr.	98.10
Benta de aur austr.	116.75
Lezuri din 1880.	135.50
Acții de-ale Băncii austro-ungare	980.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	367.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit	362.75
Napoleoniori	9.58 1/2
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	121.—
Paris vista	47.80
Bente de corone austr. 4%	99.35
Note italiene	44.60

Cursul pieței Brașov.

Din 11 Octomvre 1899.

Banconota rom. Cump.	9.40	Vënd.	9.42
Argint român. Cump.	9.33	Vënd.	9.35
Napoleoniori. Cump.	9.64	Vënd.	9.58 1/2
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.70
Banko Rusesei Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	68.50	Vënd.	—
Lire turcesei Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris romc. Albina	101.—	Vënd.	101.50

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Nr. 4097—899.
Lkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint tdknyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a „Furnica” fogarasi tak.-pénztár végrehajthatónak, Modorcea Lascu Juon végrehajtást szenvedő elleni 144 frt 20 kr. tőke-követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbíróság) területén lévő Griden fekvő a gridi 363 sz. tjkvben A + 4866—6 hrsz. ingatlanból 315 frt., 4866—28 hrsz. ingatlanból 639 frt. 4866—35. hrsz. ingatlanból 475 frt. Modorcea Lascu Juon jutalékára a gridi 146 sz. tjkvben Urdea Bucur Salomia szül. Popa, Urdea Bukur, Urdea Nicolae, Urdea Anna, Urdea Bukura nevén álló 262, 263 hrsz. ingatlanra 166 frt. 5940, 5941 hrsz. ingatlanra 26 frt.

609	29	6724, 6725	17
1315	9	7556	19
3022	6	7570	6
3862/1	9	7577	10
3877	5	8040	16
3923	4	8186	5
4158, 4159	54	8255	23
4227	11	8261	17
4294	12	8310	51
4352	15	8325	18
4566, 4569	12	8512	16
4394, 4595	17	8530	11
4634, 4635	4	8612	23
4721	80	8624	21
4731	5	8694	15
4742	2	8907	6
4760	9	9663	5
4763, 4764	33	9775	15
5039, 5040	11	9901	34
5048	6	9901	20
5171	16	10126	29
5179	3	10222/1	29

ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi November hó 15 dik napján d. e. 9 órakor Grinden megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezoi szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett ártolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényét átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1899. évi június hó 22-én.

A fogarasi kir. bíróság mint telekönyvi hatóság.

NÁDUDVAY
kir. elnök.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil dia 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 óre dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 óre — min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers. la 9 óre 27 min. séra.
- V. Trenul accel. la — óre — min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov.:

- I. Trenul de persoane la 8 óre 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szerda).

Dela Zărnești la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óra 13 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 0 óre — min. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 1 óra 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. dim. séra
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la 3 óre 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 óre 19 min. dim. (are legătură cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m. are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szerda.

Dela Brașov la Zărnești (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 óre și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 óre 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 0 óre — m. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 óre 15 min. p. m.

A V I S!

Prenumeratiunile la *Gazeta Transilvaniei* se potú face și reinoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiá-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc oa espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lámurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans“.